

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія викладачів природничих дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання предмета «Основи здоров'я»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 0101 Педагогічна освіта

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності 5.01010201 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення Університетський коледж

(назва інституту, факультету, відділення)

Київ – 2015 рік

Робоча програма Методика навчання предмета «Основи здоров'я»
для студентів

галузь знань 0101 Педагогічна освіта,

спеціальність 5.01010201 Початкова освіта .

Розробники: Хитра Зоя Михайлівна, викладач циклової комісії природничих
дисциплін Університетського коледжу Київського університету
імені Бориса Грінченка
Глухенька Людмила Миколаївна, викладач-методист циклової
комісії природничих дисциплін Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничих
дисциплін

Протокол №1 від "25" серпня 2015 року

Голова циклової комісії _____ (Л.М.Глухенька)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи _____ (С.І. Дем'яненко)
Заступник директора
з навчально-методичної роботи _____ (З.Л. Гейхман)

Схвалено методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол №1 від "31" серпня 2015 року

Голова _____ М.В.Братко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 1,5	Галузь знань <u>0101 Педагогічна освіта</u> <small>(шифр і назва)</small>	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>5.01010201 Початкова освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ відповідно до п.7		Семестр 7-й	
Загальна кількість годин - 54		Семінари	
		4 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –1,8 самостійної роботи студента - 24	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Лекції	
		14 год.	
		Практичні	
		4 год.	
		Самостійна робота	
		24 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		6 год.	
		Модульний контроль	
		2 год.	
Вид контролю:			
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни є оволодіння майбутніми вчителями початкової школи комплексом знань, умінь та навичок, які б сприяли формуванню здоров'язбережувальної компетентності у молодших школярів, утвердженню ціннісного ставлення до життя і здоров'я, їхньому фізичному, соціальному, психічному і духовному розвитку.

Досягнення зазначеної мети передбачає виконання **наступних завдань** у процесі здійснення підготовки майбутнього вчителя початкової школи:

- розвиток в учнів початкової школи активної мотивації дбайливого ставлення до власного здоров'я і бажання займатися фізичною культурою;
- удосконалення фізичної, соціальної, психічної і духовної складової здоров'я у підростаючого покоління;
- виховання в учнів потреби у здоровій, що є важливою життєвою цінністю, свідомого прагнення до ведення здорового способу життя;
- формування в учнів знань про здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечну поведінку, фізичну культуру, взаємозв'язок організму людини з природним і соціальним оточенням;
- становлення цілісного уявлення про концепцію предмета; ознайомлення з методами навчання на основі розвитку життєвих навичок;
- оволодіння сучасними педагогічними технологіями інтерактивної групової роботи;
- розвиток в учнів критичного мислення, здатності аналізувати ситуації, робити вибір і брати на себе відповідальність за його наслідки;
- розвиток у молодших школярів навичок позитивної самооцінки, формування рефлексивних умінь.

У студентів мають бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- оволодіння студентами знань про здоровий спосіб життя та безпеку життєдіяльності, набуття життєвих навичок;
- здатність вести здоровий і продуктивний спосіб життя, адекватно сприймати себе і оточуючих, будувати позитивні міжособистісні стосунки, критично і творчо мислити, приймати відповідальні рішення;
- сформованість умінь розв'язувати життєві проблеми та керувати стресами, зберігати та зміцнювати особисте фізичне, психічне та соціальне здоров'я;
- здатність формувати в учнів здоров'язбережувальну компетентність;
- сформованість умінь аналізувати навчальну програму, підручники та навчальні посібники з основ здоров'я;
- здатність організовувати навчальну та позанавчальну діяльність учнів з зазначеного предмету, прищеплення в них інтересу до власного здоров'я,

формувати бажання його зберігати та зміцнювати в усіх його аспектах протягом життя;

- здатність забезпечувати валеологічні умови у навчальному закладі, впроваджувати в практику новітні здоров'язберігаючі технології, здійснювати моніторинг рівня здоров'я учасників освітнього процесу;

- сформованість умінь студентів використовувати сучасні технічні засоби та педагогічні технології інтерактивної групової роботи у процесі викладання предмета «Основи здоров'я».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години / 1,5 кредитів ECTS, із них 14 годин – лекції, 4 годин – семінарські заняття, 4 години – практичні заняття; 6 годин – індивідуальна робота, 24 годин – самостійна робота, 2 години – модульний контроль. Вивчення предмету закінчується складанням заліку.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я

Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти.

Предмет і завдання методики навчання предмета «Основи здоров'я». Історія її становлення як науки та навчальної дисципліни. Підготовка вчителя початкової школи до навчання предметів валеологічного спрямування. Специфічність методів та технологій навчання, спрямованих на формування свідомої мотивації до здорового способу життя і набуття навичок формування, зміцнення і збереження здоров'я. Зв'язок методики навчання предметів валеологічного спрямування з іншими навчальними предметами.

Державний стандарт початкової загальної освіти та навчальна програма «Основи здоров'я» (2011). Базовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів. Інваріантна і варіативна складові в його структурі.

Випереджаючий характер освіти в галузі навчання здоров'я та її превентивність. Формування культури здоров'я особистості як навчально-виховний процес.

Методи педагогічного дослідження, їх використання в практиці роботи вчителя основ здоров'я. Спостереження, експеримент, бесіда, анкетування, тестування. Методи діагностики рівня здоров'я учнів. Основні засади моніторингу здоров'я школярів.

Принципи навчання предмету «Основи здоров'я».

Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідно галузі стосовно розділу «Здоров'я».

Концептуальні засади формування змісту освітньої галузі «Здоров'я». Міжпредметні зв'язки та їх значення для формування в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності шляхом набуття навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього.

Відповідність змісту, форм і методів організації занять віковим особливостям учнів початкової школи. Превентивний характер навчання. Особливості контролю та оцінювання знань на уроках з основ здоров'я.

Профілактика адиктивної поведінки. Гендерна освіта та виховання учнів початкової школи.

Підготовка вчителя початкової школи до формування в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я як до найвищої соціальної і особистої цінності, сприяння їх фізичному, психічному та духовному розвитку.

Умови реалізації валеологічної освіти у початковій школі: постійне мотивування учнів до здорового способу життя і безпечної життєдіяльності; переважання практичних дій і вправлянь учнів у засвоєнні навчального матеріалу; забезпечення зв'язку між теоретичними відомостями та можливостями їх практичного застосування; забезпечення змістовних та мотиваційних зв'язків предмета з навчальним матеріалом інших предметів початкової школи (фізична культура, природознавство, «Я у світі», читання тощо); ціннісне ставлення вчителя до свого здоров'я, особистого прикладу дотримання правил здорового і безпечного способу життя; здійснення моніторингу за відповідністю процесу навчання критеріям його ефективності.

Кабінет основ здоров'я. Стратегії, принципи, положення та напрями діяльності шкіл здоров'я. Співпраця з батьками, громадськими організаціями та соціальними службами.

Тема 3. Поняття про здоровий спосіб життя людини

Змістовий модуль 2. Методика навчання предмета «Основи здоров'я»

Тема 4. Методика формування здоров'язбережувальних уявлень та понять.

Класифікація уявлень та понять. Технології формування основних здоров'язбережувальних понять.

Тема 5. Методи навчання предмета «Основи здоров'я».

Методи навчання, їх класифікація. Значення активних методів навчання для формування позитивного ставлення учнів до проблем здоров'я і засвоєння відповідних навичок. застосування інтерактивних методів навчання, що забезпечують індивідуалізацію сприйняття, активну участь кожного учня і групову взаємодію.

Застосування інтерактивних методів навчання, що забезпечує ефективне засвоєння учнями навчального матеріалу і відпрацювання ними поведінкових навичок.

Організація практичної, ігрової, індивідуальної та колективної діяльності учнів, що базується на суб'єкт-суб'єктній взаємодії вчителя з учнями і учнів між собою.

Здоров'язберігаючі технології в навчальному процесі початкової школи.

Тема 6.Форми навчання предмета «Основи здоров'я».

Основні та спеціальні типи уроків (урок-тренінг, урок-екскурсія, урок-зустріч). Позаурочна здоров'язберігаюча діяльність вчителя.

Формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя в позаурочний час. Форми і методи позаурочної виховної роботи з «Основ здоров'я». Оздоровча робота в групах подовженого дня. Оздоровча робота з батьками. Позаурочна робота щодо навчання основ здоров'я. Зміст та організація домашніх завдань на різних етапах вивчення предметів. Форми та види позакласної роботи валеологічного спрямування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		л	с	п	інд	с.р.	мод
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я							
Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти	6	2				4	
Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідно галузі стосовно розділу «Здоров'я»	10	2		2	2	4	
Тема 3. Поняття про здоровий спосіб життя	8	2	2			4	
Разом за змістовим модулем 1	24	6	2	2	2	12	
Змістовий модуль 2. Методика навчання предмета «Основи здоров'я»							
Тема 4. Методика формування здоров'язбережувальних уявлень та понять	8	2			2	4	
Тема 5. Методи навчання предмета «Основи здоров'я»	10	4			2	4	
Тема 6. Форми навчання предмета «Основи здоров'я»	12	2	2	2		4	2
Разом за змістовим модулем 2	30	8	2	2	4	12	2
Всього годин	54	14	4	4	6	24	2

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична робота № 1. Аналіз навчальної програми предмета « Основи здоров'я»	2
2	Практична робота № 2. Розробка плану – конспекту уроку з предмета « Основи здоров'я»	2

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар № 1 Особливості вивчення змістових блоків навчальної програми «Основи здоров'я» у початковій школі»	2
2	Семінар № 2 Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти	4	5
2	Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідно галузі стосовно розділу «Здоров'я»	4	5
3	Тема 3.Поняття про здоровий спосіб життя	4	5
4	Тема 4. Методика формування здоров'язбережувальних уявлень та понять	4	5
5	Тема 5. Методи навчання предмета «Основи здоров'я»	4	5
6	Тема 6.Форми навчання предмета «Основи здоров'я»	4	5
	Всього	24	30

8. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики навчання основ здоров'я

Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти (4 год.).

1. Дати визначення «здоров'язбережувальна компетенція» та «здоров'язбережувальні компетентності».
2. Визначити умови формування в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності як ключової.

Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідно галузі стосовно розділу «Здоров'я» (4 год.).

1. Охарактеризувати державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» (змістові лінії «Соціальна складова здоров'я», «Психічна і духовна складові здоров'я»).

Тема 3. Поняття про здоровий спосіб життя людини (4 год.).

1. Кабінет валеології (основ здоров'я).
2. Стратегії, принципи, положення та напрями діяльності шкіл здоров'я.
3. Співпраця з батьками, громадськими організаціями та соціальними службами.

Змістовий модуль 2. Методика навчання предмета «Основи здоров'я»

Тема 4. Методика формування здоров'язбережувальних уявлень та понять (4 год.).

1. Пояснити особливості методики ознайомлення учнів з поняттям «здоров'я», визначити ознаками його погіршення та чинниками здоров'я.

Тема 5. Методи навчання предмета «Основи здоров'я» (4 год.).

1. Застосування інтерактивних методів навчання, що забезпечує ефективне засвоєння учнями навчального матеріалу і відпрацювання ними поведінкових навичок.
2. Охарактеризувати основні методи оцінювання знань, умінь і навичок учнів з основ здоров'я.

Тема 6. Форми навчання предмета «Основи здоров'я» (4 год.).

1. Оздоровча робота в групах подовженого дня.
2. Оздоровча робота з батьками.
3. Позаурочна робота щодо навчання основ здоров'я.

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint - Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- **Практичні:** практичні роботи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Мод №2	116
16	17	17	6	7	28	25	

Коефіцієнт: 116:100=1,16

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість	Розрахунок	Загальна сума за видами діяльності
1.	Відвідування лекцій	14	7×1	7 балів
2.	Відвідування семінарських та практичних занять	8	4×1	4 бали
3.	Практична робота	2	2×10	20 балів
4.	Робота на семінарському занятті	2	1×10	10 балів
6.	Виконання поточних контрольних робіт	2	2×10	20 балів
7	Виконання модульної контрольної роботи	1	1×25	25 балів
8	Виконання самостійної роботи	6	6×5	30 балів
Підсумковий рейтинговий бал			коефіцієнт 1,16	116

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

11. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники.
3. Робоча навчальна програма.
4. Тестові завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

12. Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання предмета «Основи здоров'я» студенти зможуть:

- **оволодіти** здоров'яорієнтованим мисленням, вираженим у світоглядній позиції стосовно пріоритету здоров'я;
- **сформувати** в учнів ціннісні орієнтації, мотиви, потреби у постійному зміцненні і збереженні здоров'я;
- **оволодіти** знаннями і вміннями, які дозволяють здійснювати з учнями оздоровчу роботу, формувати у них потребу в збереженні та зміцненні свого особистого здоров'я;
- **аналізувати** мету, завдання та зміст навчальної програми «Основи здоров'я»;
- виконувати функціональні обов'язки викладача предмета «Основи здоров'я» у початковій школі;
- **оволодіти** рефлексивними вміннями, що допомагають аналізувати й оцінювати свою оздоровчо-освітню діяльність.

13. Рекомендована література

Базова

1. Ващенко О.М. Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах / О.М. Ващенко. - Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2010. - 292 с.
2. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Сащенко Л.В., Савченко В.А. Основи здоров'я. 1 клас: посібник для вчителя. - К.: Видавництво «Алатон», 2012.- 128 с.
3. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Сащенко Л.В., Савченко В.А. Основи здоров'я. 2 клас: посібник для вчителя. - К.: Видавництво «Алатон», 2013.- 134 с.
4. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Сащенко Л.В., Савченко В.А. Основи здоров'я. 3 клас: посібник для вчителя. - К.: Видавництво «Алатон», 2013.- 145 с.
5. Гнатюк О.В. Уроки з основ здоров'я в 1 класі : посіб. для вчителя / О.В. Гнатюк. - К.: Генеза, 2012. - 184 с.
6. Гнатюк О.В. Уроки з основ здоров'я в 2 класі : посіб. для вчителя / О.В. Гнатюк. - К.: Генеза, 2013. - 174 с.
7. Гнатюк О.В. Уроки з основ здоров'я в 3 класі : посіб. для вчителя / О.В. Гнатюк. - К.: Генеза, 2014. - 114 с.
8. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи.– К. : Видавничий дім «Освіта», 2011.– 392 с.
9. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів 1-2 класів : посібник / О.Я. Савченко, М.С. Вашуленко, Н.М. Бібік та ін.- К.: Педагогічна думка, 2012. - 160 с.
10. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів 3-4 класів : посібник / О.Я. Савченко, М.С. Вашуленко, Н.М. Бібік та ін.- К.: Педагогічна думка, 2012. -310 с.

Допоміжна

1. Бібік Н.М., Вашуленко М.С. Мартиненко В.О. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи: монографія: - К.: Педагогічна думка , 2014. – 346 с.
2. Дидактико-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу: монографія / Савченко О.Я., Бібік Н.М., Байбара Т.М., Вашуленко О.В., Коваль Н.С., Онопрієнко О.В.- К.: Педагогічна думка, 2012. -192 с.
3. Хитра З. М. Основи здоров'я : роб. зошит для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / З. М. Хитра. – К.: Грамота, 2014.– 64 с.
4. Хитра З. М. Основи здоров'я : роб. зошит для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. / З. М. Хитра. – К.: Грамота, 2014.– 64 с.

5. Хитра З. М. Основи здоров'я : роб. зошит для 3 кл. загальноосвіт. навч. закл. / З. М. Хитра. – Х.: ТОВ «Видавничий дім Весна», 2015.– 64 с.
6. Хитра З. М. Основи здоров'я : роб. зошит для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / З. М. Хитра. – Х.: ТОВ «Видавничий дім Весна», 2015.– 64 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнський культурно-просвітницький центр «Нове життя» (Молодіжна програми «Відродження») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.center-uspikh.com.ua>. – Назва з екрану.
2. Ресурсний портал превентивної освіти (www.autta.org.ua),